

Allergie ten gevolge van het werken met proefdieren

INFORMATIE EN PREVENTIEVE ADVIEZEN VOOR MEDEWERKERS DIE MET PROEFDIEREN WERKEN

Iedereen die met proefdieren in aanraking komt, loopt kans een proefdierallergie te ontwikkelen, indien daarvoor aanleg bestaat. Dit geldt dus met name voor dierverzorgers, biotechnici en onderzoekers.

WAT IS PROEFDIERALLERGIE?

Proefdierallergie is te omschrijven als: "de zich in de loop der tijd ontwikkelende overgevoeligheidsreacties op immunologische basis (=allergie) voor producten van proefdieren."

Vooraf stoffen aanwezig in urine, speeksel, bloed, haren en huidschilfers van proefdieren kunnen de allergie uitlokken.

De verschijnselen zijn in enkele groepen te verdelen:

- Huidverschijnselen: roodheid, jeuk en galbulten.
- Verkoudheidsverschijnselen: verstopte, lopende neus, rode, tranende, jeukende ogen, niesbuien, soms prikkeling of jeuk in de keel.
- Longverschijnselen: astmatische verschijnselen zoals hoest, benauwdheid, piepende ademhaling.

De huid- en verkoudheidsverschijnselen treden meestal op binnen enige minuten, de longverschijnselen kunnen ook enkele uren na het contact optreden. Deze laatste verschijnselen treden vrijwel alleen op bij personen die ook al de andere klachten hebben. De klachten zijn vaak te duiden als hinderlijk. Soms echter kunnen de gevolgen ernstig zijn. Zo ernstig dat het werk gestaakt moet worden. Omdat voor het ontstaan van proefdierallergie blootstelling aan een belastende factor in de werksituatie nodig is valt de aandoening onder de beroepsziekten. Melding hiervan bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten is dan ook verplicht.

VOORKOMEN: BIJ WIE EN HOE VAAK!

Als er geen beschermende maatregelen genomen zouden worden (zie hieronder preventie) dan kan een proefdierallergie voorkomen bij ongeveer 25% van de mensen die met proefdieren werken. Gelukkig leidt dit meestal alleen maar tot enige hinder.

Het komt vaker voor bij de groep die met meerdere soorten proefdieren werkt.

De eerste verschijnselen treden meestal op na een periode van 1 tot 2 jaar na het eerste contact met proefdieren. Ook na bijvoorbeeld 10 jaar kan de aandoening zich nog ontwikkelen.

WIE KRIJGT HET EN WIE NIET?

Voorspellen lijkt niet mogelijk. Aanleg voor proefdierallergie is niet eenduidig vast te stellen. Dit geldt ook voor mensen met andere allergische aandoeningen. Als deze groep een dierproefallergie krijgt, ontwikkelt deze zich sneller en is meestal ernstiger.

Wat betreft het soort proefdier is bekend dat het werken met kleine zoogdieren als ratten, muizen, konijnen, cavia's, honden, katten, hamsters (in afnemende frequentie) de meeste kans geeft op het ontwikkelen van de

allergie.

Men kan ook allergisch zijn voor meerdere soorten.

HOE KOMT HET CONTACT TOT STAND?

Haren en huiddeeltjes komen vrij in de lucht, met name bij onrustig gedrag van de dieren en bepaalde handelingen. Ook is er direct contact mogelijk. Speeksel en urine komen in de bedding terecht. Dit kan opwarrelen en in de omgeving terechtkomen en kunnen zo op de huid, in de ogen komen of worden ingeademd.

Dus vooral onrustig gedrag van de dieren, het verrichten van handelingen bij proefdieren en het schoonmaken van de dierverblijven zijn belangrijke blootstellingsmomenten.

MOGELIJKHEDEN TOT PREVENTIE.

Als je eenmaal een dierproefallergie ontwikkeld hebt, is het niet te genezen.

Door geneesmiddelen zijn bij ernstige vormen wel de verschijnselen te bestrijden.

De enige remedie is het nemen van preventieve maatregelen.

Hierdoor kan contact tussen de veroorzaker en de mens zoveel mogelijk vermeden worden en kan een allergie zich niet ontwikkelen. Bovendien kan zo het optreden van verschijnselen bij mensen die reeds overgevoelig zijn verminderd worden.

Maatregelen zijn te verdelen in twee groepen:

1. verminderen van het vrijkomen van de stoffen in de lucht

- gesloten dierverblijven
- sluisstelsel
- onderdruk
- filterkappen op de bakken
- hoge luchtvochtigheid
- werken in zuurkast
- afzuigen van beddingmateriaal
- niet te hoge bezettingsgraad van de ruimten
- enz...

2. persoonlijke beschermingsmaatregelen:

- kleding alleen in de dierverblijven gebruiken
- handschoenen
- goed afsluitend mond- en neusmasker
- helmen met een eigen ventilatiesysteem

PERIODIEK ONDERZOEK.

Ook periodiek onderzoek loopt achter de feiten aan. Middels een vragenlijst is het wel mogelijk om vroege verschijnselen op te sporen. Om de vier jaar wordt een dergelijk onderzoek uitgevoerd. Uw score wordt vergeleken met de vorige.

Bij veranderingen welke op een zich ontwikkelende allergie duiden zal in overleg met de bedrijfsarts en /of de arbeidshygiënist gekeken worden naar te nemen maatregelen. Een en ander natuurlijk in samenspraak met uw leidinggevende.

CONCLUSIE

Een ieder die met proefdieren werkt moet rekening houden met de kans om een proefdierallergie op te lopen.. Ook na jaren van klachtenvrij werken.

De veroorzakende dierlijke producten verspreiden zich door de lucht door zich aan stofdeeltjes te hechten. Het is dus zaak proefdierverspreiden zo stofvrij mogelijk te houden. De belangrijkste preventieve maatregelen zijn hierop gericht. In aanvulling hierop is het zinvol om onder “ stoffige “ omstandigheden persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken.

Periodiek onderzoek is geen echte oplossing, maar helpt mee om tijdig verdergaande maatregelen te nemen, zodat u nog lang uw werk gezond en met plezier kunt blijven uitoefenen.

VRAGEN???

Voor verdere voorlichting, vragen of een persoonlijk advies kunt u terecht bij de Arbo- en Milieudienst. Bij vragen over uw gezondheid in relatie tot uw werk kunt u altijd een afspraak maken op het spreekuur van uw bedrijfsarts.

ARBO- EN MILIEUDIENST: BREED GESPECIALISEERD...

Als interne arbo- en milieudienst zorgt de AMD voor optimale ondersteuning van de Radboud Universiteit en het Universitair Medisch Centrum bij alle vraagstukken en verplichtingen met betrekking tot arbeidsomstandigheden, ziekteverzuim, milieu, straling en GGO, om positieve invloeden op het primaire proces van de universiteit en het ziekenhuis te bewerkstelligen en in ieder geval negatieve invloeden te voorkomen of te elimineren.

De dienstverlening door de AMD bestrijkt een breed terrein, waarbij op veel plekken gespecialiseerde deskundigheid nodig is. Het verzorgingsgebied telt 12.000 personeelsleden en 13.000 studenten. De aanwezigheid van 1000 patiënten en hun bezoekers hebben consequenties voor de aard en omvang van de dienstverlening.

Colofon:

Uitgave: Arbo- en Milieudienst

Postbus: 9101

6500 HB NIJMEGEN

Telefoon: (024)-3 615400

[Http://www.ru.nl/amd](http://www.ru.nl/amd)

Elektronische vraagbaak: helpdesk@amd.ru.nl